

ISSN 0235 — 3490

АРХЕОЛОГІЯ

ПУБЛІКАЦІЇ АРХЕОЛОГІЧНИХ
МАТЕРІАЛІВ.

НОВІ ВІДКРИТТЯ

І ЗНАХІДКИ.

СТАТТІ.

РЕЦЕНЗІЇ.

ХРОНІКА.

ПАМ'ЯТЬ

АРХЕОЛОГІЇ.

ДИСКУСІЇ.

АРХЕОЛОГІЯ

ЗА РУБЕЖЕМ.

ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК

АРХЕОЛОГІЇ.

• 2 • 1995

У журналі вміщено статті з проблем давньої історії та археології від первісності до середньовіччя, публікації нових матеріалів і результатів досліджень пам'яток на території України та за рубежом, дискусійні питання, біографічні матеріали, хроніку.

Для археологів, істориків, краєзнавців, студентів історичних факультетів, усіх, хто цікавиться давньою історією України.

В журнале помещены статьи по проблемам древней истории и археологии от первобытности до средневековья, публикации новых материалов и исследований памятников на территории Украины и за рубежом, дискуссионные вопросы, биографические материалы, хронику.

Для археологов, историков, краеведов, студентов исторических факультетов, всех, кто интересуется древней историей Украины.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

П. П. ТОЛОЧКО (головний редактор),
В. Д. БАРАН, К. П. БУНЯТЯН,
М. І. ГЛАДКИХ, В. М. ЗУБАР (відповідальний секретар),
В. І. КАДЄЄВ, С. Д. КРИЖИЦЬКИЙ (заступник головного редактора),
О. П. МОЦЯ, В. В. ОТРОЩЕНКО, С. В. СМІРНОВ,
В. Н. СТАНКО, Р. В. ТЕРПИЛОВСЬКИЙ,
В. М. ЦИГИЛИК, Є. В. ЧЕРНЕНКО

Адреса редакції:
254025, Київ-25, вул. Володимирська, 3
Телефон 228-44-05

Здано до набору 01.02.95. Підп. до друку 10.07.95. Формат 70×108¹/₁₆. Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 14,00. Ум. фарбо-відб. 14,16. Обл.-вид. арк. 15,12. Тираж 1000 прим.

Оригінал-макет виготовлений центром комп'ютерного макетування КАС.

Київське орендне поліграфічне підприємство «Книга».

Друкується за постановою редакційної колегії журналу.

Редактори Л. В. ФРАЙМОВИЧ,
О. В. КРАВЧЕНКО

Художній редактор М. В. РУСЯЄВА

Віддруковано АТ «КоДр». 1995. З. 5—1137.

АРХЕОЛОГІЯ

• 2 • 1995

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Заснований у березні 1989 р.

Видається

щоквартально

«Київська Академія Євробізнесу»

Київ

ЗМІСТ

Статті

- 3 БОЛТРИК Ю. В., ФІАЛКО О. Є. Могили скіфських царів другої половини IV ст. до н. е. (пошук історичних реалій).
- 13 КРИЖИЦЬКИЙ С. Д. Про вплив змін оточуючого середовища на історичний розвиток Ольвійської держави.
- 25 ОЛЬГОВСЬКИЙ С. Я. Походження хрестоподібних блях скіфського часу.
- 32 БІРБРАУЕР Ф. Готи в I—VII ст.: територія розселення та просування за археологічними джерелами.
- 52 ПОЛДОВИЧ Ю. Б., ЦИМІДАНОВ В. В. Кам'яна сокира в пам'ятках зрубної культурно-історичної спільності.

Публікації археологічних матеріалів

- 63 МУРЗІН В. Ю., РОЛЛЕ Р., СКОРИЙ С. А. Дослідження Пещепинського курганного могильника.
- 72 ЖУРАВЛЬОВ О. П., МАРКОВА О. В. Osteологічні матеріали із культових комплексів Ольвії.
- 79 ВІТРИК І. С. Городища півдня Житомирщини.
- 83 КОТЛЯР М. Ф. Про так звані чернігівські гривни срібла.

Дискусії

- 94 КУЗІН-ЛОСЄВ В. І. Деякі зауваження з приводу інтерпретації археологічного матеріалу.
- 104 ВІДЕЙКО М. Ю. В пошуках держави Аратти.
-

- 118** ОТРОЩЕНКО В. В. Деякі зауваження з приводу «кризи української археології».

До методики археологічних досліджень

- 120** БЕЛЯЄВА С. О., ПЕТРАШЕНКО О. М. Про основні напрями та результати застосування автоматизованої системи обробки джерел в Інституті археології НАН України.

Пам'ять археології

- 122** КУЛАТОВА І. М., СУПРУНЕНКО О. Б. Археологія в діяльності Полтавської вченої архівної комісії.

Нові відкриття і знахідки

- 130** КУРБАН А. В. Ливарна формочка з Приазов'я доби пізньої бронзи.
- 131** КУЧУГУРА Л. І. Ранньоскіфський комплекс з кургану поблизу с. Врублівка в Подністров'ї.
- 135** ГАВРИШ П. Я. Антична монета зі скіфського городища лісостепової Скіфії.
- 137** САПРИКІН С. Ю., БАРАНОВ І. А. Грецький напис із Судака.
- 140** БУЛКИН В. А. О времени постройки церкви Спаса на Берестове.

Рецензії

- 144** ПЕНЯК С. І., ПОПОВИЧ І. І., ПОТУШНЯК Я. Ф., КОБАЛЬ Й. В. Древняя история Верхнего Потисья. — Львов: Світ, 1991. — 180 с.
- 150** СУХОБОКОВ О. В. Чернігівська старовина. — Чернівці: Сіверянська думка, 1992. — 147 с.
- 152** ВІДЕЙКО М. Ю. А. Г. Колесников. Трипольское общество Среднего Поднепровья. Опыт социальных реконструкций в археологии. — К.: Наукова думка, 1993. — 152 с.
- 156** Наші автори
- 158** Список скорочень

СОДЕРЖАНИЕ

Статьи

- БОЛТРИК Ю. В., ФИАЛКО Е. Е. Могилы скифских царей второй половины IV в. до н. э. (поиск исторических реалий) 3
- КРЫЖИЦКИЙ С. Д. О роли влияния изменений окружающей среды на историческое развитие Ольвийского государства 13
- ОЛЬГОВСКИЙ С. Я. Происхождение крестовидных блях скифского времени 25
- БИРБРАУЭР Ф. Готы в I—VII вв.: территория расселения и продвижения по археологическим источникам 32
- ПОЛИДОВИЧ Ю. Б., ЦИМИДАНОВ В. В. Каменный топор в памятниках срубной культурно-исторической общности 52

Публикации археологических материалов

- МУРЗИН В. Ю., РОЛЛЕ Р., СКОРЫЙ С. А. Исследования Першепинского курганного могильника 63
- ЖУРАВЛЕВ О. П., МАРКОВА Е. В. Osteологические материалы из культовых комплексов Ольвии 72
- ВИТРИК И. С. Городища юга Житомирщины 79
- КОТЛЯР Н. Ф. О так называемых черниговских гривнах серебра 83

Дискуссии

- КУЗИН-ЛОСЕВ В. И. Некоторые замечания по поводу интерпретации археологического материала 94
- ВИДЕЙКО М. Ю. В поисках государства Аратты 104
- ОТРОЩЕНКО В. В. Некоторые замечания по поводу «кризиса украинской археологии» 118

К методике археологических исследований

- БЕЛЯЕВА С. А., ПЕТРАШЕНКО А. Н. Об основных направлениях и результатах использования автоматизированной системы обработки источников в Институте археологии НАН Украины 120

Память археологии

- КУЛАТОВА И. М., СУПРУНЕНКО А. Б. Археология в деятельности Полтавской ученой архивной комиссии 122

Новые открытия и находки

- КУРБАН А. В. Литсйная формочка из Приазовья эпохи поздней бронзы 130
- КУЧУГУРА Л. И. Раннескифский комплекс из кургана у с. Врублевка в Поднестровье 131
- ГАВРИШ П. А. Античная монета из скифского городища лесостепной Скифии 135
- САПРЫКИН С. Ю., БАРАНОВ И. А. Греческая надпись из Судака 137
- БУЛКИН В. А. О времени постройки церкви Спаса на Берестове 140

Рецензии

- ПЕНЯК С. И., ПОПОВИЧ И. И., ПОТУШНЯК М. Ф., КОБАЛЬ И. В. Древняя история Верхнего Потисья.— Львов: Світ, 1991.— 180 с. 144
- СУХОБОКОВ О. В. Чернігівська старовина.— Чернигов: Сіверяньска думка, 1992.— 147 с. 150
- ВИДЕЙКО М. Ю. А. Г. Колесников. Трипольское общество Среднего Поднепровья. Опыт социальных реконструкций в археологии.— К.: Наукова думка, 1993.— 152 с. 152

- Наши авторы 156

- Список сокращений 158